

" Waterkwaliteit en visbestand in de Paalse Plas anno 2025 "

1. Inleiding

In de provincie Limburg in Beringen ligt de Paalse Plas.

De ten noorden van Paal gelegen Paalse Plas is ontstaan door afgraving van zand. Toen de put niet meer nodig was voor zandwinning, nam de natuur de overhand. Tegenwoordig is de Paalse Plas een recreatiedomein met een 40 hectare grote waterplas.

De waterdieptes variëren van zeer ondiep tot zeer diep (ca. 10 m.). Er is in beperkte hoeveelheid submerse en emerse vegetatie aanwezig. Langs de oostelijke oever, de hengelzone, ontwikkelt zich de laatste jaren een circa 5 meter brede zone van submerse vegetatie.

2. Waterkwaliteit

De Paalse Plas in Beringen behoort tot geen enkel waterlichaam en wordt dus niet bemonsterd voor de Europese Kaderrichtlijn Water. Wel wordt de Paalse Plas bemonsterd voor de Zwemwaterrichtlijn. De Paalse Plas voldoet aan de kwaliteitseisen voor zwemwater.

De fysisch-chemische parameters die in het kader van zwemwaterkwaliteit bemonsterd worden, kunnen wel getoetst worden aan de VLAREM-normen. Deze normen werden in 2024 gehaald voor opgeloste zuurstof, geleidbaarheid, zuurtegraad en doorzicht, maar niet voor zuurstofverzadiging en temperatuur. Dit heeft echter geen invloed op de beoordeling als zwemwater.

Er worden geen wijzigingen verwacht in de zeer goede toestand als zwem- en recreatiewater.

Een optimaal niveau van de zwemwaterkwaliteit is hier al aanwezig. Meer informatie hierover is terug te vinden op <https://www.kwaliteitzwemwater.be>.

3. Afvissingen

In het Vlaamse Gewest bevinden zich diverse meervormige, stilstaande viswateren die van groot belang zijn voor de openbare visserij. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) is verantwoordelijk voor het visstandbeheer in deze wateren.

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) heeft VisAdvies BV en Visserij Service Nederland opdracht verleend om onderzoek uit te voeren in de provincie Limburg naar het visbestand in de Paalse Plas.

Ecologische gilden

Naast de vissoortsaamenstelling, zijn de aangetroffen vissoorten op haar beurt weer ingedeeld in ecologische groepen (gilden). De ecologische groepen zijn samengesteld op basis van verschillende geografische zones in de rivier (Noble & Cowx, 2002).

Eurytope soorten (Eury)

Deze vissoorten komen voor over een breed traject van milieugradiënten. Alle stadia van deze vissoorten komen zowel in stilstaand als stromend water voor en kunnen in vrijwel elk type zoetwater overleven. Tot deze groep behoren de meest voorkomende soorten.

Limnofiele soorten (Li)

Deze vissoorten zijn in alle levensstadia gebonden aan stilstaand water met een rijke begroeiing. Deze soorten zijn voornamelijk de begeleidende soorten van de brasemzone. Snoek is daar een uitzondering op en komt ook voor in klein stromend water met waterplanten of andere schuilgelegenheden.

Rheofiele vissoorten (Rh)

Deze vissoorten zijn in alle of sommige levensstadia gebonden aan stromend water. Het water moet in verbinding staan met een beek, de rivier of de zee. Deze vissoorten zoeken in de paaitijd stromend water op, maar verblijven als volwassen vis veelal in stilstaand water.

De bemonstering is uitgevoerd op 11 oktober 2023.

a) Vissoortensamenstelling en bestandschatting in 2023

In de Paalse Plas zijn in totaal 9 vissoorten gevangen.

Van deze soorten behoren vijf tot het eurytope stromingsgilde. Dit zijn de soorten baars, brasem, blankvoorn, aal/paling en snoek. Naast deze eurytope soorten zijn eveneens twee limnofiele (rietvoorn en zeelt) en drie exotische vissoorten gevangen te weten zwartbek, grondel en zonnebaars.

In Tabel 3.5 zijn achtereenvolgens de bestandschattingen weergegeven in kg/ha en aantal/ha. De visbiomassa wordt geschat op 17,5 kg/ha en de visdichtheid op 3 945 vissen/ha. De visstand bestaat op basis van gewicht voor 99% uit eurytope vissoorten en 1% uit limnofiele vissoorten en minder dan 1% uit exoten.

Op basis van gewicht wordt het visbestand in het viswater gedomineerd door blankvoorn (42%) en brasem (32%). In aantallen wordt het visbestand gedomineerd door blankvoorn (43%), brasem (41%) en baars (15%).

De Paalse Plas wordt getypeerd als een diep stilstaand water. Het water is een afgesloten systeem. Met een doorzicht van 280 cm en de hoeveelheid watervegetatie wordt de Paalse Plas onderverdeeld in een voedselarm water.

In dit type water zijn blankvoorn en baars de dominerende soorten.

Het visbestand in de Paalse Plas wordt echter gedomineerd door blankvoorn en brasem, waardoor het omschreven wordt als blankvoorn-brasem viswatertype. Het aandeel predatoren is in de huidige situatie gering, waardoor deze geen regulerende functie bedienen.

b) Vergelijking met eerdere onderzoeken

In vergelijking met voorgaande monitoringen is er een sterke daling waar te nemen in de totale biomassa (Tabel 3.6). Er is bij alle vissoorten een daling waar te nemen. Echter komt het grootste deel van de daling door het ontbreken van (spiegel)karpers.

In 2014 omvatte het bestand karpers nog 1 153 kg/ha, terwijl deze in 2023 ontbraken bij de monitoring. Daarnaast is een afname van soorten te zien tussen 2014 en 2023. Het gaat hierbij om alver, giebel, meerval, pos en snoekbaars.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, september 2025

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger Eva DE BLEEKER in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Jo BROUNS :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2025-2026 , vraag nr. 775 van 12 mei 2025 } .

TABEL 3.5

tabel 3.5 Overzicht vissoortsamenstelling van de Paalse Plas, per lengteklasse in kg/ha (boven) en aantal/ha (onder).

kg/ha		0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%
Eurytoop	Baars	2,1	0,7	0,6			3,3	19%
	Brasem	2,9	0,9			1,8	5,6	32%
	Blankvoorn	4,4	2,6	0,3	0,1		7,4	42%
	Aal/Paling			<0,1	0,1	0,1	0,2	1%
Limnofiel	Rietvoorn/Ruisvoorn	<0,1		0,2			0,2	1%
	Zeelt	<0,1	<0,1	<0,1			<0,1	0%
Exoot	Zonnebaars	<0,1	<0,1	<0,1			<0,1	0%
	Zwartbekgrondel	<0,1	<0,1				<0,1	0%
Totaal							17,5	100%

Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.
Eurytoop	Snoek	<0,1	0,7	0,1			0,8	5%
Totaal							17,5	100%

aantal/ha		0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%
Eurytoop	Baars	522	74	9			606	15%
	Brasem	1504	119			1	1624	41%
	Blankvoorn	1380	302	4	0		1686	43%
	Aal/Paling			<1	2	<1	2	0%
Limnofiel	Rietvoorn/Ruisvoorn	10		2			12	0%
	Zeelt	0	3	<1			4	0%
Exoot	Zonnebaars	2	3	<1			6	0%
	Zwartbekgrondel	<1	<1				0	0%
Totaal							3945	100%

Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.
Eurytoop	Snoek	0	4	0			5	0%
Totaal							3945	100%

TABEL 3.6

tabel 3.6 Overzicht van voorgaande onderzoeken op de Paalse Plas.

Gilde	Naam	2009	2014	2023	2009	2014	2023
		Biomassa (kg/ha)			%		
Eurytoop	Alver		<1			0%	
	Baars	36	6	3,3	27%	0%	19%
	Blankvoorn	4	44	7,4	3%	3%	42%
	Brasem	7	71	5,6	5%	5%	32%
	Giebel		<1			0%	
	Hybride		<1			0%	
	Karper	28	523		21%	40%	
	Meerval	<1	4		0%	0%	
	Paling	38	7	<1	28%	1%	1%
	Pos	1	3		1%	0%	
	Snoek	<1	3	<1		0%	
	Snoekbaars	23	<1		17%	0%	
	Spiegelkarper		328			25%	
	Limnofiel	Rietvoorn		<1	<1		0%
Zeelt			<1	<0,1	0%	0%	0%
Exoot	Blauwband		<1		0%		
	Graskarper			302		23%	
	Koikarper			3		0%	
	Zonnebaars		<1	<0,1		0%	0%
	Zwartbekgrondel			<0,1			0%
Totaal		134	1299	17,5	100%	100%	100%
Aantal soorten (excl. Hybride)		12	17	9			